

GRUDZIEŃ 2004 R.
(9) JEDNODNIOWKA

Egz.
bezpłatny

GMINA ZALESIE

*P*ogodnych Świąt Bożego Narodzenia,
aby czas ten obfitował w radość, miłość, wiarę i nadzieję.
*N*iech Święta i wieczór Wigilii upłyną Wam
w pokoju i radości, przy rodzinnym wigilijnym stole,
przy serdecznych życzeniach, zapachu gałązki świerkowej
i starych, polskich kolędach.

*P*omysłnego i bogatego w sukcesy Nowego Roku,
a także wielu miłych chwil spędzonych w gronie rodziny.
*Ż*yczy Mieszkańcom Gminy Zalesie

Jan Sikora
Wójt Gminy

Dzisiaj w Betlejem

- * Dzisiaj w Betlejem, dzisiaj w Betlejem wesola nowina,
że Panna czysta, że Panna czysta porodziła Syna.
- * Chrystus się rodzi nas oswobodzi,
- * Anieli grają, króle witają,
- * Pasterze śpiewają, bydła kłękają,
- * Cuda, cuda ogłaszają.
- * Maryja Panna, Maryja Panna dzieciątko piastuje,
- * I Józef Św. i Józef Św. Ono pielęguje.
- * Chrystus się rodzi ...
- * Chociaż w stajence, chociaż w stajence Panna Syna rodzi,
- * Przecież On wkrótce, przecież On wkrótce ludzi oswobodzi.
- * Chrystus się rodzi ...

Zdaniem wójta

Samorząd daje duże możliwości rozwoju zarówno infrastruktury jak i różnorodnych społecznych inicjatyw. Korzystamy z tych możliwości i konsekwentnie realizujemy program rozwoju gminy Zalesie. Rok 2004 to kolejny zadawalający nas rok.

Gmina wykonała stabilizację na drodze powiatowej Michałki-Koczukówka-Kijowiec a w 2004 r. powiat pokrył drogę dywanikiem asfaltowym. Wykonaliśmy drogę gminną w Małowej Górze o długości 0,6 km; zbudowano skrzyżowanie drogi gminnej z drogą krajową w kol. Horbów. Przygotowaliśmy dokumentację na budowę utwardzonych dróg gminnych - dwie drogi na kol. Kijowiec i drogę dojazdową do tzw. Ogródków w Dereczance. Na bieżąco prowadzone są remonty dróg gruntowych.

Dbamy o Ochotnicze Straże Pożarne, zakończono budowę remizy OSP w Dobryniu Dużym, OSP w Kijowcu zakupiono samochód marki Ford. Bardzo sprawnie postępuje przebudowa budynku remizy strażackiej w Wólce Dobryńskiej.

Kończymy wieloletnią inwestycję rozbudowę i modernizację obiektów szkolnych w Zalesiu. W tym roku wykonano remont starego budynku Szkoły Podstawowej, mieści się w nim Gimnazjum. Szkoła została ogrodzona. Zbudowano pełnowymiarowe boisko i trybuny. Planowane jest ogrodzenie tego boiska.

Nasze szkoły przystosowujemy do nauki dla dzieci niepełnosprawnych. W Zespole Szkół w Zalesiu zainstalowano windę umożliwiającą sprawne poruszanie się osobom niepełnosprawnym; w Szkole Podstawowej w Wólce Dobryńskiej zbudowano podjazd dla osób niepełnosprawnych. Szkoły podstawowe w Wólce Dobryńskiej i w Zalesiu otrzymały nowe pracownice komputerowe.

Wykonano duże remonty świetlic wiejskich w Mokranach Starych i Dobryniu Małym. Przeprowadzono konieczne remonty w szkołach, świetlicach wiejskich, remizach OSP na terenie gminy.

Wykonaliśmy dokumentację na budowę oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej w Zalesiu – tym samym rozpoczynamy realizację kompleksowego projektu rozwiązania problemu ściekowego w gminie. Inwestycja konieczna, kosztowna i oczekiwana przez mieszkańców.

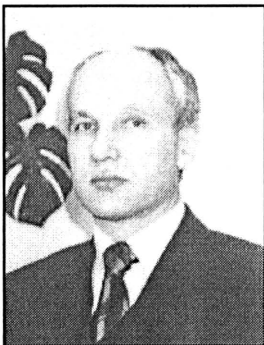
Zrealizowanie tych inwestycji było możliwe dzięki pozyskaniu znacznych środków finansowych z zewnątrz - z programu Sapard, kontraktu dla województwa lubelskiego, MENiS, PEFRON, Banku Światowego.

Chciałbym również przypomnieć ważne uroczystości, które odbyły się dzięki zaangażowaniu mieszkańców naszej gminy. Poświęcenie odnowionego Krzyża Mokrańskiego – uroczystość rodzinna, ale otwarta dla społeczności gminy. Rodzina Litwiniuków z Mokran Starych przypomniała poprzez historię rodziny – historię tej ziemi. Również w Mokranach Starych odbyła się uroczystość 75. lecia OSP, tym bardziej ważna, że wieś się wyludnia i starzeje a utrzymanie sprawnej jednostki jest wynikiem zaangażowania ludzi tam mieszkających.

Dziękuję mieszkańcom gminy za ich aktywność, zrozumienie i pomoc w realizacji zadań gminy na terenie sołectw.

Jan Sikora
Wójt Gminy Zalesie

Do nadchodzącego Bożego Narodzenia parafianie w Wólce Dobryńskiej przygotowują się tak, jak wszyscy rzymskokatolicy – Adwent, rekolekcje, spowiedź.

Proboszcz parafii pw. Św. Stanisława Kostki ks. Jan Czapski w okresie Bożego Narodzenia jest bardzo zajęty, bowiem tak jak jest w zwyczaju, księża z sąsiednich parafii wspierają się nawzajem w czasie rekolekcji. Do sakramentu pokuty i komunii przystępuje duża liczba wiernych i wówczas pomoc jest jak najbardziej pożądana.

Po wieczery wigilijnej parafianie przychodzą na czuwanie modlitewne, dawną Jutrznę i Pasterkę, Liturgię o narodzinach Jezusa rozpoczynamy w Kościele

Wśród

o godz. 24 - mówi ks. Jan Czapski. Tradycyjną szopkę ubierają parafianie. Pasterkę rozpoczynamy tak jak nakazuje tradycja liturgiczna, przy śpiewie kolędy *Wśród*

nocnej ciszy, przenosząc figurkę Pana Jezusa z ołtarza do żłóbka. A kończymy łamaniem się opłatkiem i życzeniami. Opłatek, poświęcony chleb jest bardzo ważnym symbolem Bożego Narodzenia. Symbolizuje Chrystusa, który urodził się w Betlejem, a hebrajskie słowo Betlejem znaczący Dom Chleba.

Parafia, ale już po Bożym Narodzeniu organizuje trzy spotkania opłatkowe: dla wszystkich dzieci z parafii, ale ze zwróceniem szczególnej uwagi na dzieci idące do pierwszej Komunii. Na opłatku spotykają się też kółka różańcowe, koło Przyjaciół Katolickiego Radia Podlasie, Grupa Modlitewna, Grupa Abstynencka i młodzież. Opłatki parafialne odbywają się od początku mojej tutaj obecności. Duszpasterską wizytę – kolędę, rozpoczynam bliżej Nowego Roku. Kończymy budowę nowego kościoła, trzeba więc wszystko policzyć i zbilansować rok. Chciałbym zakończyć wszelkie prace tak, aby w maju pierwsza komunika i odpust parafialny odbyły się już w nowym kościele. Budujemy świątynię już 7 lat.

Obecnie opłatek roznoszą przedstawiciele Rady Pa-

z gwiazdą i kozą.

Uroczystość chrztu Pana Jezusa w pierwszą niedzielę po Trzech Królach kończy okres Bożego Narodzenia. Kolędy można śpiewać do 2 lutego. Już 9 lutego 2005 r. jest Popielec, a więc karnawał będzie krótki.

Ks. Jan Czapski do Wólki Dobryńskiej przyszedł 6 listopada 1991 r., jest proboszczem i katechetą w miejscowej Szkole Podstawowej.

Uczniowie całymi klasami przychodzą do kościoła trzy razy do roku: na rozpoczęcie roku szkolnego, w obchody Dnia Patrona i zakończenie roku szkolnego. Biorą udział w rekolekcjach przed Bożym Narodzeniem i Wielkanocą.

nocnej ciszy

rafialnej. I taką zmianą ostatnich lat jest, że nie w każdym domu przyjmowany jest opłatek. Wiąże się to z tym, że część ludzi wyjeżdża na Wigilię do rodziny. Kiedyś ludzie mieszkając na wsi prowadzili gospodar-

stwa, mieli zwierzęta, te obowiązki trzymały ich w domu. Kolacja wigilijna odbywała się w każdej odzienie. Dziś ludzie mieszkają na wsi, ale pracują w różnych zawodach, nie związanych z gospodarzeniem. Święta można więc poświęcić na spotkania rodzinne i przyjacielskie. Jest to tym bardziej ważne, że dziś spotkania rodzinne, międzyludzkie coraz częściej zastępuje telewizor, komputer, internet.

W związku z budową kościoła w 2000 roku, bez zapowiedzi, w czasie Pasterki odwiedził parafię i parafian ks. biskup **Henryk Tomasik**.

Trzy lata temu dzieci pierwszokomunijne sprezentowały kościołowi parafialnemu nowe figurki do szopki Bożonarodzeniowej. Część figurek z dawnej szopki przekazano kościołowi na Białorusi. W parafii jest też dwie grupy kolędnicze i zwyczaj, że młodzież chodzi

Tegoroczna szkolna wigilia odbędzie się 22 grudnia. Klasa I przygotowuje jasełka.

- *Szkolny opłatek jednoczy dzieci, rodziców, nauczycieli* – podkreśla ks. Jan Czapski. *Jest to bardzo ważne, ponieważ zawód nauczycielski staje się coraz bardziej trudnym zadaniem.*

Szkoła w programie wychowawczym nie zapomina o wychowaniu patriotycznym i społecznym. Uczniowie uczestniczą w akcjach charytatywnych.

Placówką odwiedził ks. biskup Henryk Tomasik i do dziś społeczność szkolna pamięta przesłanie tej duszpasterskiej wizyty, że w życiu młodego człowieka bardzo ważna jest wiara w obecność Pana Boga w życiu.

Zarówno dyrekcja szkoły, grono pedagogiczne i rodzice dbają o rozwój placówki. Nauczyciele podejmują nowe i ciekawe inicjatywy edukacyjne i wychowawcze służące wszechstronnemu rozwojowi uczniów. Rodzice wspierają starania dyrekcji aby szkoła była zadbana i przyjazna uczniowi.

Ewa Koziora

Z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych 3 grudnia w Zespole Szkół w Zalesiu zorganizowano spotkanie integracyjne – Szkoła bez barier.

Z inicjatywy pani **Lili Breli** pedagoga, która w gminie Zalesie uczy dzieci z orzeczeniami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, spotkali się niepełnosprawni absolwenci szkoły, uczniowie, rodzice, mieszkańcy gminy z zaproszonymi gośćmi i władzami gminy. Wśród gości byli: **Jan Sikora** wójt gminy, **Sylwester Peryt** prezes Zarządu Zakładu Nagrań i Wydawnictw Związku Niewidomych Spółka z o.o., **Halina Mincewicz** dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, **Ryszard Bendera** lekarz i przewodniczący Rady Gminy Zalesie, **Zofia Trocewicz** dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Białej Podlaskiej, **Zofia Polaczuk** dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Terepolu, **Teresa Wereszczyńska** starszy wizytator Kuratorium Oświaty, **Maria Kierczuk** kierownik ds. osób nie-

sprawnych - mówił, *rozwiązania urbanistyczne realizowano z myślą o niepełnosprawnych, przystosowano szkolne sanitariaty. Jako jedna z nielicznych w powiecie bialskim, szkoła dysponuje nowoczesną windą przystosowaną do potrzeb niepełnosprawnych. Kadra pedagogiczna od dawna dostrzega problemy z kształceniem osób wymagających szczególnej opieki i życzliwie podchodzi do jego rozwiązywania. Celem dzisiejszej uroczystości jest spotkanie ze sobą ludzi potrzebujących pomocy z tymi, którzy tej pomocy potrafią udzielić.*

Dyrektor podziękował wszystkim, którzy chcieli uczestniczyć w tym spotkaniu a szczególnie rodzicom i dzieciom.

Wójt gminy Jan Sikora wyraził swoje zadowolenie, że impreza spotkała się z tak dużym zainteresowaniem.

- *Gmina Zalesie nadal będzie starała się pomagać niepełnosprawnym – deklarował, oraz ludziom starszym. W planie jest modernizacja ośrodka zdrowia.*

Ich miejsce

pełnosprawnych PCPR, **Stanisława Duklewska** prezes Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, **Małgorzata Charłam-powicz** dyrektor ZOZ w Zalesiu. **Krystyna Barabasz** dyrektor GOPS w Zalesiu, **Zuzanna Głuszcuk** pielęgniarka szkolna.

Rozpoczęto przedstawieniem teatralnym "Kłopoty ze Śnieżką" w wykonaniu szkolnego zespołu teatralnego Koszałki-Opalki pod opieką pani **Małgorzaty Zajac**.

Następnie odbyło się spotkanie polegające na rozmowie – wymianie doświadczeń pomiędzy uczestnikami spotkania.

Dyrektor Zespołu Szkół **Wojciech Kołodyński** serdecznie powitał zebranych i z dużą satysfakcją poinformował, że szkoła jest w pełni przygotowana do kształcenia osób niepełnosprawnych. - *W gminie mamy autokar przystosowany do przewozu osób niepełno-*

Tak liczna obecność ludzi zainteresowanych tematem świadczy, że był to dobry pomysł i należy go kontynuować.

Gościem honorowym spotkania był pan Sylwester Peryt, który całe wczesne dzieciństwo spędził w Zalesiu. Niepełnosprawność nie przeszkodziła mu jednak zrealizować swoich marzeń i planów zawodowych.

Rodzice **Daniela i Henryk Peryt** przenieśli się w 1955 r. z Łukowa do Zalesia. Pan Sylwester miał wówczas rok i był dzieckiem niewidomym. Rodzice otrzymali tutaj pracę i mieszkanie, pracowali w telekomunikacji. Jako siedmioletni chłopiec wyjechał do szkoły

do Lasek pod Warszawą. Przyjeżdżał do Zalesia na wakacje. I co podkreślił, jako dziecko nigdy nie czuł się tutaj inny. Razem z rówieśnikami chodził nad Krznę do Kijowca i pał krowy. Ukończył szkołę podstawową

i zawodową w Laskach, potem zaocznie filologię polską. Założył rodzinę, ma pięcioro dzieci.

Jego zdaniem cała filozofia stosunku do osób niepełnosprawnych polega na tworzeniu warunków do realizacji praw, którymi niepełnosprawni już dysponują. A jeszcze dziś zdarza się, że zastępuje to litość. Osobom niepełnosprawnym litość jest najmniej potrzebna.

Każde rozwiązanie, które umożliwia funkcjonowanie ludziom niepełnosprawnym jest przyjazne dla całej społeczności w której taka osoba żyje - przekonywał. Na przykład likwidacja barier architektonicznych umożliwia wygodny dostęp do urzędów, ośrodków zdrowia czy innych instytucji nie tylko osobom niepełnosprawnym, ale również ludziom starszym, matkom z dziećmi.

Praca z ludźmi niepełnosprawnymi, to praca nie kończąca się nigdy. Z wielką radością przyjąłem to zaproszenie, świadczy ono bowiem, parafrazując nasze go wieszczą, że problem niepełnosprawności trafia pod

dzie są różni i trzeba tak to traktować. Obecnie zbieram materiał do napisania pracy magisterskiej. Mam świadomość, że po ukończeniu szkoły mogą być problemy ze znalezieniem pracy, ale jestem optymistką.

Dorota jest po porażeniu mózgowym, mama nie wyraziła zgody, aby dziecko przebywało w specjalnym ośrodku. Uważała, że tylko dom rodzinny może jej zapewnić miłość i poczucie bezpieczeństwa. Wiele lat temu dyrektor Wojciech Kołodyński podjął decyzję o nauczaniu indywidualnym. I dzisiaj szkoła może powiedzieć, że praca z Dorotką przyniosła pozytywny efekt. Dziewczynka była pod stałą opieką poradni z Terespoła i szkoły. Dorota żyje samodzielnie, mimo tak poważnej choroby jaką ją dotknęła.

Doktor Ryszard Bendera zwrócił uwagę wszystkich obecnych, że praca z ludźmi dotkniętymi niepełnosprawnością składa się ze żmudnej systematyczności. - Matkom należy pomagać i głośno mówić, że taką pomoc winno świadczyć państwo. Odbiera się niepełno-

jest wśród nas

strzechy. I tym bardziej cieszą serdeczne klimaty, wówczas łatwiej przełamywać bariery związane z komunikowaniem się na różnych poziomach z osobami niepełnosprawnymi.

Starą zasadą przewodników górskich jest puszczenie najsłabszych przodem i ta zasada powinna obowiązywać w społeczeństwie, w którym jest coraz większy procent osób niepełnosprawnych.

Zawsze pracowałem wśród ludzi niewidomych, bo taki był mój wybór. Staram się tak żyć, aby do Zalesia przyjeżdżać z podniesioną głową i nie przynosić wam wstydu.

Magda jest dzisiaj studentką V roku historii na Uniwersytecie Warszawskim i była uczennicą Szkoły Podstawowej w Zalesiu. Uczyła się w Laskach i w prywatnym Liceum Ogólnokształcącym w Warszawie:

- Różnie bywało - mówiła, ale zrozumiałam, że lu-

sprawnym prawo do bezpłatnych pampersów a toleruje miliardowe przekręty - grzmiał.

Pan **Wiesław** jako dziesięcioletnie dziecko zachorował na zapalenie szpiku kostnego. Przez półtora roku leżał w szpitalu. Jeszcze dzisiaj są to najgorsze wspomnienia.

- Lata młodości to również czas buntu i rezygnacji - opowiadał, dlaczego to mnie spotkało? Wstydziłem się pobierać rentę i pracowałem, dopiero po ukończeniu 30 lat zacząłem pobierać rentę. Uważam, że osobom

niepełnosprawnym fizycznie, ale sprawnym umysłowo nie pomogą żadne programy, jeśli taki człowiek nie wyzwoli w sobie energii, aby żyć na własny rachunek i nie oczekiwać pomocy. Nie znaczy to, że pomoc nie

dokończenie na str. 8

Z biegiem

Wieś Koczukówka jest najmniejszym sołectwem gminy Zalesie.

Pierwszą kadencję sołtysiem wsi jest **Józef Zielnik**, który mieszka na kolonii Koczukówka, bliżej Michałek niż wsi.

dzieci. Lubię tutaj mieszkać, chociaż to trochę dalej od ludzi.

Państwo Zielnikowie ślub wzięli w 1992 r., pani Małgorzata przysłała z Dobrynia Dużego. Mają troje dzieci:

*chaszczy i trzciny, uroczę zakątki, jamy i wyspy. Był to raj dla rybaków. /.../ Tak o podlaskiej rzece pisał **Stefan Grodzicki** /1920-1984/ w niedawno wydanej książce *Moje Podlasie*. Rodzinnym majątkiem Grodzickich była Koczukówka, gdzie gospodarzył stryj, ojciec zarządzał majątkiem Hruszniew należącym do hrabiny Kazimiery Broel Plater. Stefan Grodzicki tak wspominał Koczukówkę: Kilka kilometrów dalej, leży nad Krzną mała wioseczka Koczukówka, a obok był folwark tejże nazwy. Tu mój stryj władał 117 hektarami piasku, łąk i olszyny. Po roku 1944 osiadł w Białej, mając już z górą 80 lat mawiał, o reformie rolnej, że "sprawiedliwości dziejowej stało się zadość". I za to go między innymi cenię.*

W czasie okupacji mieliśmy z Wojtkiem w Koczukówce doskonałą, zaciszną bazę rybacką.

Koczukówka to stara miejscowość. Mały dworek w którym mieszkali stryjostwo, był już co najmniej czwartym z kolei po dawniejszych, które stały się pastwą ognia. Ogród był niewielki, ale ładny bo stryjenka i babcia lubiły sadzić drzewa. Położony był na spadzistym brzegu doliny.

Przed Dereczanką jest taki wawóz i od zawsze, przy byle jakim śniegu ten kawałek drogi jest zawiewany. Kiedy w tym roku spadł pierwszy śnieg i od razu zima dała o sobie znać zamiecią zawiało drogę. Sytuacja jest trochę lepsza, kiedy dogowcy w porę postawią płotki. Ale w tym roku 26 listopada Dereczanka i dojazd do Berezówki były zawiane. Spych ugrzązł i ludzie z Dereczanki pomagali.

Jeden dzień dzieci do Gimnazjum wieziono przez Koroszczyn. Ludzie podkreślają, że od chwili otwarcia gimnazjum i konieczności dowiezienia dzieci do szkoły, zimą stan dróg znacznie się poprawił.

Nieporządane skutki cywilizacji na wieś też trafiły – jednodniowa zawierucha i do sklepów nie dowieziono chleba. Ludzie stali pod sklepem i narzekali, że chleba nie ma. Starsi wspominali stare dobre czasy, kiedy smaczny chleb pieczono w domu.

Z wiekiem czas młodości ulega dziwnej mitologizacji, wtedy wszystko było lepsze, chociaż to nie prawda.

Pamiętam młode lata, to tak jakby to wszystko działo się wczoraj – opowiada pani **Janina Charytoniuk** z Bere-

Staw pomiędzy Berezówką a Mokranami Starymi

Zdaniem sołtysa przyszłość wsi będzie należała do tych, którzy będą mieli ziemię. – *Przecież w Koczukówce to nikt nie skorzysta z funduszy unijnych na rozwój gospodarstwa – mówi Józef Zielnik. Przejąłem gospodarstwo po rodzicach ponad 7 ha w 1991 r. Kiedy była dobra cena i kontraktacje na tuczniki hodowałem w tym gospodarstwie 60-80 sztuk. Teraz mam 20 sztuk. To nie jest problem wielkości gospodarstwa a sytuacji na rynku, którą kształtuje cena i możliwość sprzedaży.*

Pracowałem i pracuje na kolei, z wykształcenia jestem mechanikiem urządzeń kolejowych, obecnie pracuje jako spawacz. Zawsze pomagałem rodzicom w gospodarstwie i tak tu zostałem. Rodzeństwo nie było zainteresowane, a ja po prostu lubię to miejsce i pracę na ziemi.

Teraz jest dobrze – telefon, szos, cisza i spokój – mówi pani Małgorzata Zielnik. Problemy to takie, jak u każdego na wsi – trzeba robić, a nie ma pieniędzy z tej pracy. Teraz świnie są w cenie, ale nie ma pewności jak długo. Co szary człowiek może zmienić?

Jestem zadowolona z rodziny, z

Magdę, Patryka, Aldonę. Dzieci chodzą do szkoły do Michałek i Rokitna, a najmłodsza jeszcze jest w domu.

Za posesją sołtysa jest dukt, który stanowi granicę gmin Zalesie-Rokitno. Dalej stoi dwa domy, które należą administracyjnie do wsi Lipnica, ale miejscowi nazywają to miejsce Szarowicze.

Obecnie we wsi jest 19 zamieszkałych domów, 65 osób. Wieś się starzeje, wymiera i proces ten nadal postępuje. Nowa droga może zmienić sytuację, bo są już tacy, którzy się interesują tą ciszą, spokojem i dobrym dojazdem. Koczukówka położona jest w pięknej dolinie Krzny.

Co prawda żaden gospodarz nie osiągnął unijnej normy w areale gospodarstwa 50 ha, ale do największych należy zaliczyć: **Jana Panasiuka, Jarosława Garbaciego, Józefa Furmana**. Jest też we wsi, pierwsze gospodarstwo agroturystyczne **Barbary i Mirosława Krać**. Być może to jest przyszłość wsi? Nie ma jeszcze wociągów, ale są już zainteresowani.

Krzna w pierwszych latach po wojnie nie była jeszcze uregulowana i wiało się swobodnie po szerokich łąkach, tworząc odnogi, wąziutkie przesmyki wśród

Krzny

zówki. Urodziłam się 27 grudnia 1925 r., ale jak to było w ówczesnym zwyczaju zapisano mnie na 1 stycznia 1926 r. Mój dom rodzinny był bardzo religijny. Mama **Anna** z d. **Weremczuk** pochodziła z Kołczyna i ojciec **Franciszek Biegajło** wychował ośmioro dzieci, czworo zmarło. Mój dziadek **Andrzej Biegajło** pod koniec XIX w., jeszcze jak były zabory przywiózł z Częstochowy modlitewnik, śpiewnik i kantyczkę. Wszyscy w rodzinie śpiewaliśmy i modlili z tych książek. Do dziś pamiętam prawie wszystkie pieśni. Śpiewała mama, ojciec bardzo lubił słuchać i też śpiewał.

W dawnych czasach było ciężko, wojna, ile wtedy tragedii ludzie przeżyli. Po wojnie też trzeba było zabiegać o chleb powszedni.

Tutaj w Berezówce z czasów wojny stała się słynna na okolicę taka zabawa, którą z czasem nazwano rajska. Teraz to można się z tego pośmiać, ale wtedy to nikomu nie było do śmiechu. Byłam wtedy na tej zabawie. Miałam 17 lat i była to moja pierwsza w życiu zabawa. Niemcy zabierali młodych chłopców ze wsi do pracy na lotnisku w Małaszewiczach. I ta grupa chłopców na pożegnanie zorganizowała zabawę. Do dzisiaj stoi ten dom, wówczas należał do Aleksandra Sylwesiuka i tam odbywała się zabawa. Z wieczora, tak około godz. 8. posłyszeliśmy strzały na dworze, ale nikt na to nie zwrócił szczególnej uwagi. Ale zaraz do domu weszli zamaskowani, w kominiarkach i czarnych płaszczach mężczyźni. Zaczęli strzelać w sufit. Ja tańczyłam z Marianem Niczyporukiem. Przystaliśmy tańczyć, ze strachu to serca na plecy wchodziły. Dziewczyny w kuchni się zebrały a chłopcy w pokoju. Słyszymy, że każą im się rozbierać – tak jak matka urodziła. Z nami to najpierw grzecznie, ale później to już z tej grzeczności zrezygnowali. Kiedy wszyscy byliśmy rozebrani to kazano nam tańczyć. Józefowi Ciura pozwolili się ubrać, żeby grał dalej, a nam kazali tańczyć. Jeśli ktoś nie chciał to batem po plecach. Nikomu w głowie głupot nie było. Jeśli ktoś przechodził drogą, to również go zabierano do domu i kazano się rozbierać. Jeszcze dziś pamiętam to upokorzenie. Tak trzymali nas z dwie godziny. Później pozwolili się ubrać, ale załóżnie to wypadło, bo zanim w kupie ubrań ktoś coś swojego znalazł, to dany czas minął. Bandyci zebrali nasze ubra-

nia. Bazylemu Deniszczukowi kazali założyć konia i te toboły na wóz. Kiedy odjechali myśmy "poubierani" w to co miała w domu Sylwesiukowa rozeszliśmy się.

Deniszczukowi kazali jechać w stronę Dereczanki. Jeden z bandytów poradził jemu ucieczkę, kiedy inni byli zajęci kradzieżą rowerów. I on tak zrobił. Nasze ubrania ukrył za stertą słomy, obok naszego gospodarstwa. Tak, więc szczęśliwie odzyskaliśmy ubrania.

Soltysem wsi Berezówka, pierwszą kadencję jest **Marek Dyczkowski**. Co prawda żona Teresa była przeciwna podjęciu tych obowiązków, ale argumentów za dużo nie miała, bowiem sama pracuje społecznie. Jest przewodniczącą komitetu rodzicielskiego w Szkole Podstawowej w Berezówce.

We wsi dzieci nie przybywa bo to wioska kawalerów – mówi pani **Teresa Dyczkowska**. Co prawda dają przykład bo mamy czworo dzieci – **Kasia, Łukasz, Filip, Natalia**, ale dzieci w obwodzie szkoły jest coraz mniej. Jeśli dzieci nie będzie to szkoła zamknie się sama.

Do szkoły w Berezówce chodzi 62 uczniów, w tym dzieci z Berezówki jest 15 a reszta z Nowosiółek, Dereczanki, Malowej Góry, Mokran Starych, Kol. Kołczyn.

Zdaniem dyrektora szkoły **Sławomira Biegajły** w najbliższych 7 latach szkole nie grozi likwidacja, bo dzieci już się urodziły i są.

Trzeba przyznać, że dydakcja i gro no pedagogiczne w Berezówce dba o jakość nauczania. Pomimo, że w ramach oszczędności zostały połączone klasy IV i V, nauczyciele prowadzą zajęcia rozdzielnie. Pozwala to na poświęcenie uczniowie w miarę tyle czasu, ile mu potrzeba. Szkoła wiejska potrafi dobrze przygotować ucznia do nauki w gimnazjum. Ale problem wiejskich szkół leży w jakości bazy. Berezówka jest jedyną szkołą w gminie, która nie ma ani jednego komputera. A dzisiaj MENiS jest przekonane, że komputery znajdują się we wszystkich szkołach. Komputery i internet. I gros dokumentów szkolnych można znaleźć na stronach internetowych MENiS oraz Kuratorium.

Pomimo takich niedogodności uczniowie z Berezówki mają znaczące sukcesy w nauce i sporcie. Najważniejsze, zdaniem dyrektora, że są dobrze przygotowani do nauki w Gimnazjum.

Do największych gospodarzy we wsi trzeba zaliczyć **Zbigniewa Litwiniuka, Tomasza Antoniuka, Stanisława Makarewicza**. Jest też kilku gospodarujących na 20 ha gospodarstwach. – *Ludzie nie dają się, pracują i żyją z ziemi* – mówi Marek Dyczkowski. Mam 24 ha gospodarstwo i 10 ha dzierżawy. Produkuję wszystkiego po trochu, bo nadal stanowi to pewne zabezpieczenie przed kapryśnym rynkiem. Co roku biorę 1000 sztuk gęsi i od początku mam pewność, że sprzedam i za ile, mogę planować. Mam też dwie kobyły: Łysą i Kasztankę, żrebacki po pół roku są już na sprzedaż. Za dwa żrebacki bierze się 5 tys. zł. Ale dziś jest problem z zażrebiem, wyżrebiem. Przecież konie cały czas stoją, nie pracują i taki tryb życia im nie służy. W Nowosiólkach, w Mokranach Nowych, w kol. Kołczyn są licencjonowane, zimnokrwiste ogiery. We wsi i w okolicy jest trochę kłaczy, nawet więcej niż krów.

Teraz jest dobra cena na tuczniki, a boże tanie. Rolnicy na razie zastanawiają się jak to długo będzie trwało i kiedy nastąpi kryzys. Ta niepewność nie służy wsi.

Stanisław Krawczyk przyjechał do Berezówki w październiku 1957 r., kiedy przewodniczący Gminnej Rady Narodowej **Stanisław Maksymiuk** zorganizował ośrodek zdrowia. W roku 1960 ożenił się z **Marianną z d. Denicką**, dziewczyną z Berezówki.

Kiedy likwidowano gminę ośrodek zdrowia został przeniesiony do budynku po gminie i do dziś tam się znajduje. Ludzie mają zaufanie do pana Krawczyka, który przez tyle lat bardzo dobrze poznał swoich pacjentów.

Pani Marianna Krawczyk była nauczycielką i dyrektorem szkoły w Berezówce. To ona rozpoczęła rozbudowę budynku szkolnego. To poprawiło warunki pracy i nauki w szkole. Za pracę zawodową została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Szkoły wiejskie potrafią dobrze uczyć – mówiła pani **Marianna Krawczyk**, nie było roku, abyśmy nie mieli bardzo dobrych uczniów. Ale to było i jest, i nigdy mi się nie podobało – na wsi rodzice mało interesują się nauką swoich dzieci.

Ewa Koziara

Ich miejsce jest wśród nas

dokończenie ze str. 5

jest potrzebna. Jest, ale nie można od niej się uzależniać. Trzeba realizować swój program na życie, swoje marzenia i wyznaczone cele.

Chciałbym podziękować pani Halinie Mincewicz, panu Janowi Sikorze, bez nich część moich planów, które zrealizowałem nie byłaby możliwa. Ale udało się. I właśnie z tego czerpię radość i wiarę w swoje możliwości.

W rozmowie udział brali Zofia Trocewicz, Zofia Polaczuk, Halina Mincewicz – panie deklarowały pomoc w dostępnym im zakresie. Każda niepełnosprawność jest inna i należy pomoc dostosować do potrzeb. Wówczas będą efekty.

Zdaniem pedagoga Lili Breli osoby niepełnosprawne powinny jak najczęściej przebywać wśród osób sprawnych, a pomocą należy otaczać całe rodziny.

Od początku pracy w gminie Zalesie swoich podopiecznych staram się przywozić na szkolne uroczystości i spotkania – mówiła. Miejsce osób niepełnosprawnych jest wśród nas. Rodzice byli zadowoleni, ze spotkania, co świadczy, że taka forma też jest potrzebna. Należy tworzyć grupy wsparcia, gdzie można się spotkać i podzielić problemami. Rodzice są chętni do takiej współpracy. Chciałabym podziękować pani Marzenie Jurko, która bardzo pomagała mi w pozyskiwaniu sponsorów na dzisiejszą uroczystość.

Spotkanie zakończono wręczeniem mikołajkowych upominków.

Organizatorzy serdecznie dziękują sponsorom za okazaną pomoc: Wójt Gminy Zalesie, Ewa Byszko kierownik sklepu Panorama w Terespolu, Czesława Karpiuk kierownik kwaciarni Markiza w Terespolu, sklep Pajero kol. Horbów, ks. Roman Sawczuk proboszcz parafii Horbów, ks. Jan Czapski proboszcz parafii Wólka Dobryńska, ks. Kazimierz Momont proboszcz parafii Malowa Góra, Artur Skóra kierownik Hurtowni Eldorado w Białej Podlaskiej, Teresa i Władysław Drozdowscy z Berezówki, Kazimierz Zaciura Piekarnia z Białej Podlaskiej, ks. Dariusz Radzikowski z parafii Terespol, PSS Spółem Biała Podlaska, Anna i Janusz Miłoszowie Miłomłyn-Kijowiec, Joanna Kotowska sklep Puchatek w Terespolu, Agnieszka Górską z Białej Podlaskiej, hurtownia państwa Wysokińskich z Białej Podlaskiej.

Ewa Koziara

W listopadzie 2004 roku obchodzono w gminie Zalesie dwie wyjątkowe uroczystości urodzinowe. Pani **Franciszka Parchomiuk** urodzona 18 listopada 1904 r. i pani **Marianna Wójcik** urodzona 21 listopada 1904 r. – obchodziły 100. lecie urodzin. Piękny wiek!!!

Pani Franciszka urodziła się w Dąbrowicy Dużej, wyszła za mąż mając 16 lat do Wyczółek gmina Piszczac. Miała trudne dzieciństwo, w wieku 9 lat została

sierotą, oboje rodzice – **Maciej** i **Anastazja** zmarli na tyfus w 1913 r. Trojgiem sierot – miała starszego brata i młodszą siostrę opiekowali się ludzie w Dąbrowicy. W 1920 r. wyszła za mąż za **Michała Parchomiuka** do Wyczółek. Wychowali czworo dzieci: **Franciszka**, **Jadwiga**, **Józefa**, **Zofię**. Najmłodsza córka Zofia wyszła za mąż za **Mariana Demczuka** i zamieszkała w Zalesiu. Po śmierci męża pani Franciszka mieszkała przy synu Józefie, ale po jego śmierci córka zabrała mamę do siebie do Zalesia.

- *Babcię lubię, niejedne wakacje spędziłam w Wyczółkach – mówi pani Ewa Czyżak wnuczka, z którą obecnie mieszka pani Franciszka. Po śmierci mamy nie było żadnych wątpliwości, że babcia zostaje u mnie. Była to kochana i taka prawdziwa babcia. Wyczółki słynęły z plantacji truskawek, wieś dzięki temu była bogata. Jeździłam tam w każde wakacje. Babcia smacznie gotowała, prowadziła piękny ogród, martwiła się o*

każdego z osobna i zawsze czekała na wnuczki. Zawsze też na nasze ważne uroczystości – śluby, urodziny dzieci przyjeżdżała z prezentami i dwoma kilogramami cukru, aby w ten sposób osłodzić życie. Nigdy o nikim nie zapominała, kiedy sama już nie dała rady jeździć, to przekazywała upominki i tradycyjnie cukier. Kiedy w 1986 r. wychodziłam za mąż, to babcia miała 82 lata, ale była bardzo samodzielna i niczyjej pomocy nie potrzebowała. Pierwszy raz poważnie podupała na zdrowiu w 1991 r. Osiem lat temu miała silny

Byłam biedna, ale potrafiłam ciężko pracować. Kiedyś wcale nie było dobrze. Teraz człowiek wie, że dopiero żyje. Marzenia? Tak mam, chciałabym być zdrową i jeszcze trochę pożyć!

Panią Halinę do Kłody Dużej ściągnął wujek Bronisław. Tutaj była lepsza ziemia i praca na pobliskiej kolei. Rodziców – Mariannę i Józefa Wójcików zabrała do siebie 36 lat temu.

Mama musi wszystko wiedzieć – opowiada pani Halina Krasucka, słucha radia, jeszcze nie tak dawno

Piękny wiek

zator serca i od tego czasu z roku na rok stan zdrowia pogarsza się. Od czterech lat najczęściej leży w łóżku, pamięć też zaczyna odmawiać posłuszeństwa.

Pani Franciszka ma 10 wnuków, 21 prawnuków i jedną pra-prawnuczkę dwuletnią **Olimpię**.

* * *

O trzy dni młodsza jest pani Marianna Wójcik urodzona 21 listopada 1904 r. w Bronisławowie k/Łukowa, dziś mieszkanka Kłody Dużej.

Pani Mariannie wiek prawie nie przeszkadza w codziennym życiu. Najbardziej dokuczliwe jest to, że nie słyszy. Dobrze więc, że jest aparat, który wspomaga słyszenie. Jej odzice **Florian Tchórzewski i Zofia z d. Murkowska** wychowali trzynaścioro dzieci.

Pochodzę z biednej rodziny – opowiada pani Marianna, byłam najstarsza z rodzeństwa. Musiałam ciężko pracować i nie wiem za co! A wyjść za mąż biednej dziewczynie to wcale nie było prosto, najczęściej za

to relacjonowała o czym mówiono, teraz długa rozmowa trochę ją męczy.

Nie lubi mięsa i wędliny, najchętniej je ziemniaki, pyzy, chleb z masłem. Nie potrafi długo w jednym miej-

wdowca. Pierwszy raz wyszłam za mąż mając 21 lat za **Konstantego Grube**, był szewcem i po roku umarł. Po raz drugi wyszłam za mąż za **Leona Latka**, męża zabili Niemcy kiedy spalili cały Bronisławów. Zostałam z synem **Stanisławem**. Po raz trzeci wyszłam za mąż za wdowca **Józefa Wójcika**, który miał pięcioro dzieci. W 1942 r. urodziłam **Halinę** a w 1944 **Witolda**.

scu siedzieć. No i noce są coraz dłuższe, ma problemy ze snaniem i to ją męczy.

Nie ocenioną pomocą jest jej ukochana wnuczka **Mariola**, która jest pielęgniarką i autorytetem dla babci w sprawie zdrowia i dobrego samopoczucia.

Pani Marianna ma 12 wnuków i 21 prawnuków.

Z okazji tak pięknego jubileuszu obie panie odwiedzili w domu liczni goście i rodzina. Życzenia i prezenty a przede wszystkim pamięć bardzo ucieszyły Jubilatki.

Ewa Koziara

Gminę Zalesie zamieszkuje 4631 mieszkańców, w tym 2283 kobiety i 2348 mężczyzn. Najwięcej mieszkańców ma Zalesie, Wólka Dobryńska i Dobryń Duży. Najmniejszą wsią jest Koczukówka, następnie Mokranie Nowe i Lachówka Mała.

W okresie od 1 stycznia do 30 listopada 2004 r. na terenie gminy urodziło się 47 dzieci, zmarło 43 osoby; w 2003 roku urodziło się 54 dzieci, zmarło 56 osób; w 2002 roku urodziło się 61 dzieci, zmarło 50 osób; w 2001 urodziło się 68 dzieci, zmarło 66 osób; w 2000 r. urodziło się 62 dzieci, zmarło 69 osób.

Jubileusz 50-lecia

Medal „*Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie*” w 2004 r. otrzymało 35 par małżeńskich – mieszkańców gminy Zalesie. 16 grudnia w Urzędzie Gminy Zalesie spotkali się jubileaci, którym **Jan Sikora** wójt gminy i **Cezary Dębek** kierownik USC wręczyli medale. Spotkanie upłynęło w życzliwej atmosferze, rozmawiano i wspomniano dawne czasy /patrz str. 11/. Pan **Leon Szabluk** odczytał swoje wiersze, które oddawały klimat dawnych lat, lat młodości tego pokolenia.

W uroczystości udział wzięli: **Ryszard Bendera** przewodniczący Rady Gminy, **Józef Rzymowski** radny Rady Gminy, **Antoni Sacharuk** i **Wojciech Kołodyński** radni powiatowi.

Gratulujemy pięknego jubileuszu parom: **Katarzy-**

na i **Czesław Kościuczuk**, **Wanda** i **Kazimierz Lewczuk**, **Józefa** i **Julian Wakulewicz**, **Aniela** i **Włodzimierz Kuźmiuk**, **Wiera** i **Bolesław Chalimoniuk**, **Antonina** i **Jan Oksetiuk**, **Wincentyna** i **Eugeniusz Nowakowski**, **Maria** i **Kazimierz Szeniuk**, **Stanisława** i **Antoni Bołtowicz**, **Janina** i **Tadeusz Białecki**, **Marianna** i **Marian Żelazny**, **Stanisława** i **Kazimierz Drygulski**, **Feliksa** i **Eugeniusz Tymoszek**, **Helena** i **Włodzimierz Maksymiuk**, **Feliksa** i **Edward Starosielec**, **Wiktoria Józefa** i **Czesław Muszyński**, **Józefa** i **Józef Wdowczyk**, **Józefa** i **Franciszek Chiluk**, **Anastazja** i **Sergiusz Romać**, **Kazimiera** i **Adolf Malicki**, **Amelia** i **Franciszek Reszotnik**, **Irena** i **Władysław Trojnieł**, **Janina** i **Kazimierz Szymanek**, **Eugenia** i **Paweł Zalewski**, **Janina** i **Józef Bondaruk**, **Marianna** i **Stefan Stefaniuk**, **Helena** i **Kazimierz Bunia**, **Czesława** i **Leon Szabluk**, **Ludwika** i **Feliks Kłodnicki**, **Jadwiga** i **Henryk Dawidziuk**, **Jadwiga** i **Karol Kosiński**, **Helena** i **Albin Maliszewski**, **Feliksa** i **Józef Litwiniuk**, **Teresa** i **Antoni Protasiuk**, **Irena** i **Marian Kendziora**.

Jubilatom dedykujemy wiersz **Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego**

Pokochałem Ciebie.

*Pokochałem ciebie w noc błękitną./ w noc grającą,
w noc bezkresną./ Jak od lamp, od serc było widno./
gdyś westchnęła, kiedym westchnął./ Pokochałem ciebie i boso./ i w koronie, i o świcie, i nocą./ Jeśli tedy
kiedyś mi powiesz:/ Po coś, miły, tak bardzo pokochał?/
Powiem: Spytaj się wiatru w dąbrowie./ czemu nagle
upadnie z wysoka/ i obleci całą dąbrowę./ szuka, szuka:
gdzie jagody głogowe?*

Wymiana dowodów

Do końca grudnia 2004 r. należy wymienić dowody wydane w latach 1973-1980; 1.01.-31.12.2005 r. dowody z lat 1981-1991; 1.01.-31.12.2006 r. dowody z lat 1992-1995; 1.01.-31.12.2007 r. dowody z lat 1996-2000.

W celu wymiany dokumentu tożsamości należy złożyć w Urzędzie Gminy akt urodzenia (USC wydają ten dokument bezpłatnie), wypełniony wniosek wraz z dwiema aktualnymi fotografiami oraz dowodem opłaty za wydanie dowodu osobistego w wys. 30 zł.

To trzeba zrobić!

Przedsiębiorcy z gminy Zalesie, tak jak wszyscy w kraju zostali zobowiązani ustawą, że do 31 grudnia 2004 r. mają uzupełnić brakujące dane w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez dany Urząd Gminy. Należy podać numer ewidencji PESEL, o ile takim dysponuje przedsiębiorstwo; określić przedmiot wykonywanej działalności gospodarczej zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD). (ug.)

Podatki 2005

Trzeci z kolei rok na tym samym poziomie pozostają stawki podatku od nieruchomości. Bez zmian pozostał też podatek od środków transportu.

Rada Gminy skorzystała ze swoich uprawnień i obniżyła ustawową cenę 1 q żyta z 37,8 zł. do 32 zł. za q. Na tej bowiem podstawie obliczany będzie podatek rolny. (ug)

50-lecie Stubu

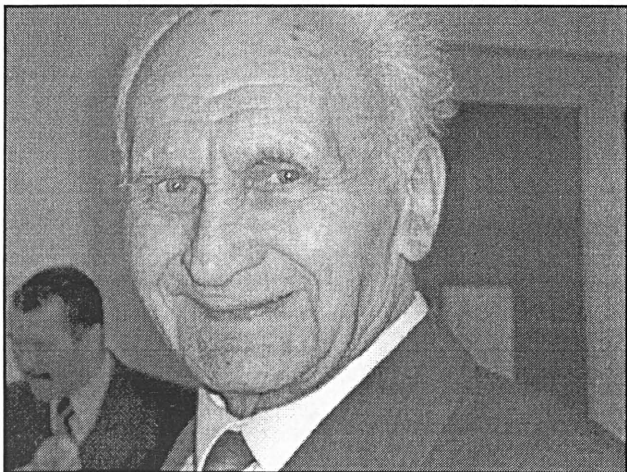
OPLATEK NAUCZYCIELI

Tradycyjnie już nauczyciele emeryci z gminy Zalesie spotkali się na wigilijnym opłatku

Spotkanie było okazją do podzielenia się opłatkiem i złożenia sobie nawzajem życzeń świątecznych i noworocznych

Towarzyszyły spotkaniu serdeczne klimaty które wywoływały na twarzach uśmiech

GMINA ZALESIE grudzień 2004 Jednodniówka

Wydawnictwo Urzędu Gminy w Zalesiu
Przygotowała: Ewa Koziara

Skład i Druk: Drukarnia Stemplarnia "Niewęglowscy" 21-500 Biała Podlaska, ul. Niemcewicza 13, tel. 0 601 811 289